

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย กระบวนการสร้างการเมืองภาคประชาชนเทศบาลตำบลห้วยทับสมอทอด จังหวัด เพชรบูรณ์ มุ่งเน้นอธิบายเกี่ยวกับขั้นตอนและวิธีการในการสร้างการเมืองภาคประชาชน ปัจจัย สำคัญที่เอื้ออำนวยต่อกระบวนการสร้างการเมืองภาคประชาชน และข้อเสนอแนะในการสร้างการเมือง ภาคประชาชนของเทศบาลตำบลห้วยทับสมอทอด จังหวัดเพชรบูรณ์

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Quality Research) โดยการออกแบบสัมภาษณ์ สำหรับผู้นำในเทศบาล ได้แก่ สมาชิกสภาเทศบาลตำบลห้วยทับสมอทอด จำนวน 12 คน คณะผู้บริหาร ท้องถิ่น คือ นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี และปลัดเทศบาล ตัวแทนภาคประชาชน ได้แก่ การบันทึกคำสัมภาษณ์ในเอกสารแล้วนำมาทำการถอดรายละเอียดผลการสัมภาษณ์ ทำให้ได้ข้อมูล ครบถ้วนตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เมื่อได้ข้อมูลครบถ้วนแล้วนำมาเรียบเรียงตามประเด็น คำถามในการสัมภาษณ์แล้วทำการวิเคราะห์เนื้อหา และสรุปผลการศึกษาดำเนินการตามวัตถุประสงค์ที่ กำหนดไว้ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ตอน ตามลำดับดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 สถานภาพของประชากรหรือกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไป เป็นข้อมูลของ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ และภาคประชาชน มีจำนวน 3 ข้อ สรุปเป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับเพศของฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ ภาคประชาชน

เพศ	ฝ่ายบริหาร คน (ร้อยละ)	ฝ่ายนิติบัญญัติ คน (ร้อยละ)	ภาคประชาชน คน (ร้อยละ)
ชาย	3 (75)	10 (83.33)	7 (70)
หญิง	1 (25)	2 (16.67)	3 (30)
รวม	4 (100)	12 (100)	10 (100)

จากตารางที่ 4.1 ฝ่ายบริหารเพศชายทั้งหมด จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 75 เพศหญิง จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 25 ขณะที่ฝ่ายนิติบัญญัติเพศชายทั้งหมด 10 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 ส่วนเพศหญิง 2 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 ในด้านภาคประชาชนเพศชายทั้งหมด 7 คน คิดเป็นร้อยละ 70 ส่วนที่เหลือเป็นเพศหญิง 3 คน คิดเป็นร้อยละ 30

ตารางที่ 4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับอายุของฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ และภาคประชาชน

อายุ	ฝ่ายบริหาร คน (ร้อยละ)	ฝ่ายนิติบัญญัติ คน (ร้อยละ)	ภาคประชาชน คน (ร้อยละ)
25-34 ปี	-	1 (8.33)	-
35-44 ปี	1 (25)	1 (8.33)	-
45-54 ปี	2 (50)	5 (41.67)	5 (50)
55-64 ปี	1 (25)	5 (41.67)	4 (40)
65 ปีขึ้นไป	-	-	1 (10)
รวม	4 (100)	12 (100)	10 (100)

จากตารางที่ 4.2 ฝ่ายบริหารส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 45-54 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 50 อายุระหว่าง 35-44 ปี และอายุระหว่าง 55-64 ปี มีจำนวนเท่ากัน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 25 ขณะที่ฝ่ายนิติบัญญัติ มีอายุระหว่าง 45-54 ปี และอายุระหว่าง 55-64 ปี มีจำนวนเท่ากัน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 41.67 ที่เหลืออายุระหว่าง 25-34 ปี และอายุระหว่าง 35-44 ปี 1 คน คิดเป็นร้อยละ 8.33 ในด้านภาคประชาชนส่วนใหญ่ มีอายุ 45-54 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาอายุระหว่าง 55-64 ปี มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 40 ที่เหลือมีอายุ 65 ปีขึ้นไป จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 10

ตารางที่ 4.3 ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาของฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ และภาคประชาชน

การศึกษา	ฝ่ายบริหาร คน (ร้อยละ)	ฝ่ายนิติบัญญัติ คน (ร้อยละ)	ภาคประชาชน คน (ร้อยละ)
ป.4-ป.7	-	3 (25)	9 (90)
ม.ศ.1-ม.ศ.3 หรือ ม.1- ม.3	-	2 (16.67)	-
ม.ศ.4-ม.ศ.5 หรือ ม.4-ม.6 หรือ ปวช.	-	5 (41.66)	1 (10)

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

การศึกษา	ฝ่ายบริหาร คน (ร้อยละ)	ฝ่ายนิติบัญญัติ คน (ร้อยละ)	ภาคประชาชน คน (ร้อยละ)
ปวศ. หรือ อนุปริญญา	-	-	-
ปริญญาตรี	3 (75)	2 (16.67)	-
ปริญญาโท	1 (25)	-	-
รวม	4 (100)	12 (100)	10 (100)

จากตารางที่ 4.3 ฝ่ายบริหารจำนวนมากที่สุดจบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 75 มีจบการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 25 ขณะที่ฝ่ายนิติบัญญัติจำนวนมากที่สุดจบการศึกษาระดับ ม.ศ.4-ม.ศ.5 หรือ ม.4-ม.6 หรือ ปวช. มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 41.67 รองลงมาจบการศึกษาระดับ ป.4-ป.7 มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 25 จบการศึกษาระดับ ม.ศ.1-ม.ศ.3 หรือ ม.1- ม.3 และจบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีจำนวนเท่ากัน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 ในด้านภาคประชาชนจำนวนมากที่สุดจบการศึกษาระดับ ป.4-ป.7 จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 90 ที่เหลือจบการศึกษาระดับ ม.ศ.4-ม.ศ.5 หรือ ม.4-ม.6 หรือ ปวช. มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 10

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากมีการสัมภาษณ์ผู้นำในเทศบาลตำบลชัยสมอทอด ได้แก่ คณะผู้บริหารเทศบาล สมาชิกสภาเทศบาล และตัวแทนภาคประชาชน ครบแล้ว จึงนำข้อมูลมาประเมินผลและทำการวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อสรุปผลการศึกษา ดังนั้นในบทนี้ผู้ศึกษาได้แบ่งแยกประเด็นในการวิเคราะห์กระบวนการสร้างการเมืองภาคประชาชนของเทศบาลตำบลชัยสมอทอดทำการศึกษากออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นตอนและวิธีการสร้างการเมืองภาคประชาชน
2. ปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการสร้างการเมืองภาคประชาชน
3. ข้อเสนอแนะในการสร้างการเมืองภาคประชาชน

ตอนที่ 1 ขั้นตอนและวิธีการสร้างการเมืองภาคประชาชน

1.1 ขั้นตอนการสร้างการเมืองภาคประชาชน

1.1.1 การให้ความรู้ทางการเมือง

จากการสัมภาษณ์ผู้นำฝ่ายบริหารท้องถิ่น ได้แก่ นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี และปลัดเทศบาล ผู้นำฝ่ายนิติบัญญัติ คือ สมาชิกสภาเทศบาลตำบลชัยสมอทอด และตัวแทนภาคประชาชน ได้แก่ ประธานชุมชนหรือกรรมการชุมชนเขตเทศบาลตำบลชัยสมอทอด พบว่า

การให้ความรู้ทางการเมือง คือ (1) ให้ประชาชนได้รับความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับสิทธิทางการเมืองตามแนวทางประชาธิปไตย (2) เพิ่มบทบาททางการเมืองให้กับประชาชนมากกว่าการทำหน้าที่ในการเลือกตั้ง เพื่อเป็นการเสริมสร้างแนวทางการเมืองภาคประชาชน เป็นการพัฒนาด้านสิทธิของประชาชน เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับประชาชน ชุมชน และมีพลังเข้มแข็งเพียงพอที่จะไปคานอำนาจกับพรรคการเมือง ที่จะมาแย่งชิงทรัพยากรธรรมชาติและผลประโยชน์ของประชาชนไป (3) การตรวจสอบควบคุมนักเลือกตั้งอย่างเป็นกระบวนการ (4) ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในด้านการกำหนดนโยบาย การออกกฎหมาย และในด้านการพัฒนาท้องถิ่นในทุกด้าน โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างจริงจัง โดยไม่มีการปิดกั้นหรือบิดเบือนจากนักการเมือง (5) เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการของเทศบาล โดยรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและให้ประชาชนออกสิทธิออกเสียงได้ในทุกเรื่องที่มีผลกระทบต่อส่วนรวม และไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนหรือพวกพ้อง

โดยจากการสัมภาษณ์ ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว เช่น นายทวีศักดิ์ อินทรานุกูล นายกเทศมนตรีตำบลชัยสมอทอด กล่าวว่า “การให้ความรู้ทางการเมืองเป็นเรื่องที่ดี ประชาชนจะได้รับความรู้ทางการเมืองการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยที่ถูกต้อง เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย เพราะการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นกิจกรรมของประชาชน ที่มีจุดประสงค์ให้ประชาชนได้มีการตัดสินใจในกิจกรรมทางการเมืองของรัฐ และมีความสนใจในการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางอำนาจทางการเมือง โดยความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมือง คือ การยอมรับความเป็นพลเมืองของประชาชนที่สามารถตัดสินใจอนาคตของตนเองได้อย่างมีความชอบธรรม ซึ่งปัจจุบันการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลยังมีน้อยมาก จึงควรที่จะให้ประชาชนได้รับความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับสิทธิทางการเมืองตามแนวทางประชาธิปไตย

และควรเพิ่มบทบาททางการเมืองให้กับประชาชนมากกว่าการทำหน้าที่ในการเลือกตั้ง เพื่อเป็นการเสริมสร้างแนวทางการเมืองภาคประชาชน ในการปกครองระบอบประชาธิปไตยไป”

ด้านนายประวัติ สวงนเพชรจินดา ประธานสภาเทศบาลตำบลชัยสมอทอด กล่าวว่า “การให้ความรู้ทางการเมือง เป็นสิ่งจำเป็นเพราะการให้ความรู้ด้านการเมืองที่ถูกต้องตามระบอบประชาธิปไตย นั้น จะทำให้ประชาชนสามารถดำเนินกิจกรรมทางการเมืองตามครรลองที่ถูกต้อง เป็นการเปิดโอกาสให้มีการสร้างการเมืองภาคประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรงโดยไม่ต้องผ่านตัวแทน ประชาชนสามารถเสนอเรื่องต่างๆด้วยตนเอง เป็นการพัฒนาด้านสิทธิของประชาชนสามารถดำเนินการได้นอกเหนือจากการเลือกตั้งเป็นการเพิ่มช่องทางให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมทางการเมืองเพิ่มขึ้น เพื่อมุ่งหวังให้การพัฒนาประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์อันเป็นประมุขและสร้างคุณประโยชน์ให้กับสังคมได้”

ผู้นำฝ่ายนิติบัญญัติอีกท่านหนึ่ง นางสาววัฒนาภรณ์ โพธิ์ทอง สมาชิกสภาเทศบาลตำบลชัยสมอทอด กล่าวว่า “การให้ความรู้ทางการเมือง ควรมีการวางแผน ซึ่งเป็นการยกระดับแนวความคิดประชาธิปไตย เสริมสร้างการใช้อำนาจของประชาชน เพื่อประโยชน์ของประชาชนโดยตรง จัดทำหลักสูตรด้านการเมืองโดยผู้ที่มีความรู้ความชำนาญด้านการเมืองโดยเฉพาะ”

ด้านนายชาญ พลเสนา ประธานชุมชนเกาะแก้วสามัคคี กล่าวว่า “การให้ความรู้ทางการเมืองเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในทุกๆด้าน การที่ประชาชนได้มีการเลือกตั้งตัวแทนและมอบให้ตัวแทนไปทำหน้าที่ทางการเมืองแทนตนนั้นมีได้หมายความว่าประชาชนหมดสิทธิทางการเมือง ประชาชนเจ้าของสิทธิสามารถเข้ามาตรวจสอบการปฏิบัติงานของตัวแทนได้ตลอดเวลาในระหว่างที่ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มิเช่นนั้นตัวแทนหรือนักการเมืองที่ได้รับเลือกตั้งก็จะไม่มีประสิทธิภาพตามเจตนารมณ์ของการปกครองระบอบประชาธิปไตย”

และนายสมศักดิ์ สิงห์กุล กรรมการชุมชนชัยสมอทอดเหนือ กล่าวว่า “การให้ความรู้ทางการเมือง จำเป็นอย่างยิ่งเพราะพื้นฐานการเมืองไทยมาจากสังคมอุปถัมภ์ ที่กำหนดให้ฐานะของผู้คนไม่เสมอภาคเท่าเทียมกัน มีความคิดหวังพึ่ง ไม่เชื่อมั่นในอำนาจของตนเอง อยู่อย่างเอกเทศ ไม่สามัคคีรวมกลุ่มรวมก้อนกัน และเมื่อมีการรับอิทธิพลของทุนนิยม ยิ่งมาเสริมให้ระบบโครงสร้างและระบบเศรษฐกิจไปรวมศูนย์ที่ตัวเมือง และไม่เป็นธรรมมากขึ้น ทรัพยากรและการจัดสรรผลผลิตไปตกอยู่กับผู้มีอำนาจ ทำให้ความเหลื่อมล้ำและช่องว่างทางรายได้ห่างกันมากขึ้น และปัจจัยที่สำคัญคือ การรวมศูนย์อำนาจทางการเมืองและการปกครอง ที่ย้ายมาจากเผด็จการทหาร มาสู่พรรคการเมืองและระบบเลือกตั้ง ในขณะที่ภาคประชาชนและชนชั้นกลางยังอ่อนแอ และไม่มี

การรวมตัวเป็นองค์กรของตนที่จะคัดเลือกและตรวจสอบนักเลือกตั้งได้ ทำให้ผู้กุมปัจจัยและผูกขาดทางด้านเศรษฐกิจ เข้ามามีบทบาทในอำนาจรัฐ กลายเป็น นครธุรกิจการเมือง โดยเฉพาะในระดับท้องถิ่น ต้องระมัดระวังมิให้เป็น สภาผู้รับเหมาท้องถิ่นแทน ทั้งนี้เนื่องจากผลประโยชน์จากงบประมาณของท้องถิ่น ซึ่งจะกลายเป็นการแบ่งปันผลประโยชน์ เพื่อการร่วมมือกันของนักเลือกตั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ดังนั้น จะต้องให้ความรู้ทางการเมืองที่ถูกต้องแก่ประชาชนให้เห็นคุณค่าในสิทธิหน้าที่ของตน”

1.1.2 การสร้างความสำนึกทางการเมือง

จากการสัมภาษณ์ผู้นำฝ่ายบริหารท้องถิ่น ได้แก่ นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี และปลัดเทศบาล ผู้นำฝ่ายนิติบัญญัติ คือ สมาชิกสภาเทศบาลตำบลชัยสมอทอด และตัวแทนภาคประชาชน ได้แก่ ประธานชุมชนหรือกรรมการชุมชนเทศบาลตำบลชัยสมอทอด พบว่า

การสร้างความสำนึกทางการเมืองภาคประชาชนของเทศบาลตำบลชัยสมอทอด คือ (1) การร่างหรือพัฒนากฎหมายกำหนดอำนาจการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม (2) การกำหนดเป็นนโยบายให้เป็นรูปธรรม โดยให้องค์กรต่างๆ ในชุมชนกับเทศบาลร่วมกันจัดทำแผนงาน โครงการกำหนดแนวทางร่วมกัน (3) ลดบทบาทและอำนาจของส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ให้มีอำนาจน้อยลง เพิ่มบทบาทให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มากขึ้น (4) มีการวางแผนตามขั้นตอนมีการจัดตั้งงบประมาณให้ชุมชน โดยขั้นตอนการดำเนินการใดๆ ก็ตามจะต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้นอย่างเป็นทางการ การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับประชาชน ชุมชน สร้างจิตสำนึกให้กับประชาชนในชุมชนให้เห็นความสำคัญในสิทธิหน้าที่และความเป็นเจ้าของชุมชน สร้างประชาสังคมชุมชนให้มีความเข้มแข็งตามวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่ยั่งยืน และในการสร้างจิตสำนึกนั้นควรให้นักการเมืองท้องถิ่นรับบทบาทหน้าที่ของตน มีคุณธรรม จริยธรรม และยึดหลักธรรมาภิบาลให้ประชาชนเชื่อมั่นศรัทธาเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ประชาชน ปรับปรุงด้านการประชาสัมพันธ์ สื่อสาร ข่าวสารด้านการเมืองหรือความรู้ด้านต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ที่ทำให้เกิดการพัฒนาการทางการเมืองได้

โดยจากการสัมภาษณ์ ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว เช่น

นายชาติชาย แพงวงษ์ รองนายกเทศมนตรีตำบลชัยสมอทอด กล่าวว่า “การสร้างความสำนึกทางการเมือง คือ การร่างหรือพัฒนากฎหมายกำหนดอำนาจการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมให้องค์กรต่างๆ ในชุมชนประชาชนกับเทศบาลร่วมกันจัดทำแผนงาน โครงการกำหนดแนวทางร่วมกันให้กลุ่มต่างๆ ในชุมชน เช่น กลุ่ม อสม, กลุ่มแม่บ้าน และกลุ่มอื่นๆ มารวมกันให้มีความเข้มแข็งจัดตั้งในรูปแบบคณะกรรมการ เทศบาลให้การสนับสนุนด้าน

งบประมาณ และขอสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาลกลางด้วย และควรลดบทบาทและอำนาจของ ส่วนกลางและส่วนภูมิภาคให้มีอำนาจน้อยลง เพิ่มบทบาทให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มากขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ดียิ่งขึ้นกว่าปัจจุบัน ปัญหาการเมืองภาคประชาชนที่เกิดขึ้น เพราะ โครงสร้างและระบบเก่าที่รวมศูนย์อำนาจอยู่ที่ศูนย์กลาง การบริหารจากบนมาผู้ข้างล่าง ซึ่งเป็นเรื่องที่เกิดผลและไม่ถูกต้อง ถ้าโครงสร้างและระบบดี จะเปิดโอกาสให้คนดีเข้ามาบริหารได้มากขึ้น และสามารถแก้ปัญหาได้ จึงต้องเปลี่ยนโครงสร้างและระบบใหม่ ที่กระจายอำนาจมาสู่ที่ท้องถิ่น ให้ท้องถิ่นมีสิทธิและอำนาจอย่างชอบธรรมในการกำหนดชะตาชีวิตของตนเอง

ด้านนายสกุล นาดี สมาชิกสภาเทศบาลตำบลชัยสมอทอด กล่าวว่า “ควรมีการวางแผนตามขั้นตอน มีการจัดตั้งงบประมาณให้ชุมชน ปลุกจิตสำนึกและความเป็นเจ้าของชุมชน สิทธิชุมชนให้ความรู้ในด้านการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย สิทธิหน้าที่ตามกฎหมายของบ้านเมือง ให้เทศบาลสนับสนุนด้านงบประมาณจัดให้มีประชาคมให้เกิดขึ้นในชุมชน จัดทำหลักสูตรเรื่องการเมืองภาคประชาชนให้กับประชาชนในชุมชน และจะต้องสร้างกลุ่มหรือองค์กรขึ้นมา เพื่อทำหน้าที่ในการคานอำนาจกลุ่มทุนทั้งในรัฐและนอกรัฐ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมต่อสังคมให้มากที่สุด ให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานภาครัฐและให้ประชาชนกล้าแสดงออกถึงการคิดการพูดในสิ่งที่เห็นจริงเพื่อรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์ของชุมชน”

ส่วนนายสมศักดิ์ สิงห์กุล กรรมการชุมชนชัยสมอทอดเหนือ กล่าวว่า “การสร้างจิตสำนึกทางการเมือง หรือขั้นตอนการดำเนินการใดๆก็ตามจะต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้นอย่างป็นรูปธรรมบนพื้นฐานเพื่อประโยชน์สุขของชุมชน สังคม และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน ให้เป็นกลุ่มองค์กรที่มีคุณภาพ และมีพลังเข้มแข็ง ปกป้องผลประโยชน์ของชุมชนได้”

และนายสนั่น อุดาสา ประธานกรรมการชุมชนเกาะแก้ว กล่าวว่า “ควรสร้างจิตสำนึกให้กับประชาชนในชุมชนให้เห็นความสำคัญในสิทธิหน้าที่และความเป็นเจ้าของชุมชนจึงจะสามารถพัฒนาในด้านอื่นไปพร้อมกันจัดให้การฝึกอบรมให้ความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชน สร้างประชาสังคมชุมชนให้มีความเข้มแข็งตามวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่ยั่งยืน และในการสร้างจิตสำนึกนั้นควรให้หนักการเมืองท้องถิ่นรูปแบบหน้าที่ของตน มีคุณธรรม จริยธรรม และยึดหลักธรรมาภิบาลให้ประชาชนเชื่อมั่นศรัทธาเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ประชาชน ปรับปรุงด้านการประชาสัมพันธ์ สื่อสาร ข่าวสารด้านการเมืองหรือความรู้ด้านต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ที่ทำให้เกิดการพัฒนารวมทั้งการเมืองได้ และให้ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางการเมืองมากขึ้น”

1.2 วิธีการสร้างการเมืองภาคประชาชน

1.2.1 การอบรมให้ความรู้ทางการเมือง

จากการสัมภาษณ์ผู้นำฝ่ายบริหารท้องถิ่น ได้แก่ นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี และปลัดเทศบาล ผู้นำฝ่ายนิติบัญญัติ คือ สมาชิกสภาเทศบาลตำบลชัยสมอทอด และตัวแทนภาคประชาชน ได้แก่ ประธานชุมชนหรือกรรมการชุมชนเขตเทศบาลตำบลชัยสมอทอด พบว่า

วิธีการสร้างการเมืองภาคประชาชนของเทศบาลตำบลชัยสมอทอด ต้องให้ประชาชนได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทางการเมืองจากหน่วยงานที่มีความรู้ความชำนาญ ในด้านการเมืองการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย ด้วยการจัดฝึกอบรมให้ความรู้ด้านการเมืองภาคประชาชนที่ถูกต้อง ยึดหลักตามข้อกำหนดรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยด้านสิทธิหน้าที่ของพลเมืองและให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารโดยทั่วถึง มีการติดตามข่าวสารบ้านเมืองจากสื่อต่างๆ หลายๆ ด้าน นำมาวิเคราะห์ปัญหาด้วยตนเอง กับกลุ่มเพื่อน กลุ่มนักวิชาการ และบุคคลที่มีแนวคิดอุดมการณ์เหมือนกัน สร้างจิตสำนึกของประชาชนให้เห็นแก่ผลประโยชน์ส่วนรวมไม่ลุ่มหลงในโลภภักิวิวัฒน์ ให้ความสำคัญกับการรักษาสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการเคารพสิทธิในวิถีชีวิตของชุมชน เทศบาลจะต้องเปิดกว้างให้องค์กรภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาด้านต่างๆ เพื่อเกิดความเข้มแข็งในชุมชน มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองจากสื่อที่มีอยู่ การจัดให้มีการลงมือปฏิบัติ หรือการจำลองสถานการณ์ให้เกิดขึ้น เพื่อประชาชนจะได้มีความเข้าใจในด้านการเมืองภาคประชาชนที่เป็นรูปธรรม มีการปรึกษาหารือ หรืออภิปรายประเด็นปัญหาที่หยิบยกมาพิจารณากันอย่างกว้างขวาง ทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการอภิปราย และสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ ในประเด็นปัญหาที่พิจารณา

โดยจากการสัมภาษณ์ ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว เช่น นายพีระพงษ์ กมลเสถียร ปลัดเทศบาลตำบลชัยสมอทอด กล่าวว่า “การอบรมให้ความรู้ทางการเมือง ควรจัดให้มีหน่วยงานที่มีความรู้ความชำนาญในด้านการเมืองการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย เช่น ฝ่ายปกครอง นักวิชาการ สถานศึกษา จัดทำหลักสูตรเกี่ยวกับการเมืองภาคประชาชน ให้ประชาชนได้เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อให้ได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทางการเมืองภาคประชาชน เพื่อเป็นพื้นฐานในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองได้อย่างถูกต้องต่อไป”

ด้านนายประกรณ์ ชูสงค์ สมาชิกเทศบาลตำบลชัยสมอทอด กล่าวว่า “การอบรมให้ความรู้ทางการเมือง ควรให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนในเรื่องสิทธิของตนเองในด้าน

การเมืองตามระบอบประชาธิปไตย ด้วยการจัดฝึกอบรมให้ความรู้ด้านการเมือง สิทธิหน้าที่บทบาทของภาคประชาชนที่ถูกต้อง”

สำหรับนายคมกฤต คุณาสกุลเลิศ สมาชิกสภาเทศบาลอีกท่านหนึ่งกล่าวว่า “การอบรมให้ความรู้ทางการเมือง ควรจัดทำหลักสูตรการเมืองภาคประชาชน โดยนักวิชาการที่มีความชำนาญโดยเฉพาะ ยึดหลักตามข้อกำหนดรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยด้านสิทธิหน้าที่ของพลเมืองและให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสาร โดยทั่วถึง ติดตามข่าวสารบ้านเมืองจากสื่อต่างๆ หลากๆ ด้าน นำมาวิเคราะห์ปัญหาด้วยตนเอง กับกลุ่มเพื่อน กลุ่มนักวิชาการ และบุคคลทั้งหลายที่มีแนวคิดอุดมการณ์เหมือนกัน ร่วมกันสร้างจิตสำนึกของประชาชนให้เห็นแก่ผลประโยชน์ส่วนรวม ไม่ลุ่มหลงในโลกาภิวัตน์ ให้ความสำคัญกับการรักษาสິงแวดล้อม ตลอดจนการเคารพสิทธิในวิถีชีวิตของชุมชน จัดมีกิจกรรมที่ทำให้ประชาชนได้มีโอกาสในการพบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ตลอดจนภายในชุมชนและนอกชุมชนในการศึกษาจากชุมชนที่เข้มแข็งแล้ว ให้ผู้นำท้องถิ่นประชาชนได้รับความรู้ด้วยการอบรมเกี่ยวกับการเมืองภาคประชาชนอย่างเป็นขั้นเป็นตอน”

ส่วนนายประสิทธิ์ พงษ์ประยูร ประธานชุมชนบึงสามพัน กล่าวว่า “การอบรมให้ความรู้ทางการเมืองเทศบาลจะต้องเปิดกว้างให้องค์กรภาคเอกชน ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาด้านต่างๆ เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งในชุมชน มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองจากสื่อที่มีอยู่ เช่น วิทยุชุมชน เสียงตามสายให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชน จัดการฝึกอบรมให้ความรู้การเมืองภาคประชาชนให้แก่ประชาชน การจัดให้มีการลงมือปฏิบัติ หรือการจำลองสถานการณ์ให้เกิดขึ้น เพื่อประชาชนจะได้มีความรู้ความเข้าใจในด้านการเมืองภาคประชาชนว่าควรมีลักษณะอย่างไรจึงจะเกิดประโยชน์กับชุมชนได้”

ด้านนายน้อย เคหะวัน รองประธานกรรมการชุมชนชัยภู กล่าวว่า “การอบรมให้ความรู้ทางการเมือง ควรอบรมให้ความรู้เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเมืองและการบริหาร โดยเน้นการกระจายอำนาจในการตัดสินใจและการจัดสรรทรัพยากรต่างๆ ให้เท่าเทียมกัน ซึ่งอำนาจในการตัดสินใจและการจัดสรรทรัพยากรต่างๆ นั้น จะส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนโดยตรง”

และนางนงลักษณ์ คันทะพรหม ประธานกรรมการชุมชนน้ำซับเจริญ กล่าวว่า “การอบรมให้ความรู้ทางการเมือง ควรให้ความรู้ให้ตรงประเด็นในลักษณะที่ประชาชนเกิดการตื่นตัว มีการปรึกษาหารือ หรืออภิปรายประเด็นปัญหาที่หยิบยกมาพิจารณากันอย่างกว้างขวาง ทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการอภิปราย และสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ ในประเด็นปัญหาที่พิจารณา เทศบาลจะต้องเปิดกว้างให้องค์กรภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน

พัฒนาด้านต่างๆ เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งในชุมชน และมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวทางการเมืองจากสื่อที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อนำไปสู่การพัฒนาการเมืองของเทศบาลตำบลชัยสมอทอดต่อไป”

1.2.2 การมีส่วนร่วมด้านการเมืองทางตรง

จากการสัมภาษณ์ผู้นำฝ่ายบริหารท้องถิ่น ได้แก่ นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี และปลัดเทศบาล ผู้นำฝ่ายนิติบัญญัติ คือ สมาชิกสภาเทศบาลตำบลชัยสมอทอด และตัวแทนภาคประชาชน ได้แก่ ประธานชุมชนหรือกรรมการชุมชนเขตเทศบาลตำบลชัยสมอทอด พบว่า

การมีส่วนร่วมด้านการเมืองทางตรง คือ ต้องมีกระบวนการกล่อมเกลாதางการเมือง โดยเริ่มตั้งแต่ ที่บ้าน โรงเรียน ประชาสังคม และสนับสนุนโดยภาครัฐ มีการเชื่อมโยงกับทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยม ที่มีอยู่เดิม เพื่อมิให้เกิดความรู้สึกว่ามีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากเกินไป มีการฝึกฝนสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมือง ตั้งแต่ในครอบครัวก่อนเป็นพื้นฐาน แล้วพัฒนามาเป็นกิจกรรมของสังคม โดยกิจกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง ควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมโดยตรง

โดยจากการสัมภาษณ์ ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว เช่น น.ส.พรทิพย์ ตั้งประเสริฐศรี รองนายกเทศมนตรีตำบลชัยสมอทอด กล่าวว่า “การมีส่วนร่วมด้านการเมืองทางตรงต้องมีกระบวนการกล่อมเกลาทางการเมือง โดยเริ่มตั้งแต่ ที่บ้าน โรงเรียนชุมชน และมีการสนับสนุนส่งเสริมโดยภาครัฐ”

ด้านนายเมี้ยน กิริยา สมาชิกสภาเทศบาลตำบลชัยสมอทอด กล่าวว่า “การมีส่วนร่วมด้านการเมืองทางตรง ควรมีการสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมือง ควรเชื่อมโยงกับ ทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยม ที่มีอยู่เดิม เพื่อมิให้เกิดความรู้สึกว่ามีการเปลี่ยนแปลงมากเกินไป แต่เป็นการให้ความรู้สึกว่า การสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นสิ่งที่ใกล้เคียงกับความคิดเดิมๆ เช่น การเสนอร่างกฎหมาย คือ การเสนอความคิดในการพัฒนาหมู่บ้านตำบล ที่เดิมเคยพูดคุยกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในวงสนทนานำไปสู่การปฏิบัติ นั่นเอง”

และด้านนายสุเทพ สาทอง ประธานชุมชนศาลเจ้า กล่าวว่า “การมีส่วนร่วมด้านการเมืองทางตรง ควรมีการฝึกฝนสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมือง ตั้งแต่ในครอบครัวก่อนเป็นพื้นฐาน แล้วพัฒนามาเป็นกิจกรรมของสังคม ประชาชนอยากเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง โดยกิจกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง ควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมโดยตรง การจัดประชาคมหมู่บ้าน รับฟังปัญหาความต้องการร่วมกัน มีการอภิปรายวิพากษ์วิจารณ์

การบริหารงานของคณะผู้บริหารของเทศบาลอย่างสร้างสรรค์ โดยเฉพาะการดำเนินการตามโครงการต่างๆซึ่งส่งผลกระทบต่อประชาชน ชุมชนในฐานะเจ้าของอริปไตยท้องถิ่น”

ตอนที่ 2 ปัจจัยสำคัญที่เอื้ออำนวยต่อการสร้างการเมืองภาคประชาชน

2.1 เจตนารมณ์ของผู้นำท้องถิ่นเทศบาลตำบลชัยสมอทอด

จากการสัมภาษณ์ผู้นำฝ่ายบริหารท้องถิ่น ได้แก่ นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี และปลัดเทศบาล ผู้นำฝ่ายนิติบัญญัติ คือ สมาชิกสภาเทศบาลตำบลชัยสมอทอด และตัวแทนภาคประชาชน ได้แก่ ประธานชุมชนหรือกรรมการชุมชนเขตเทศบาลตำบลชัยสมอทอด พบว่า

ทุกฝ่ายมีความเห็นทางบวกมีเจตนารมณ์มีความต้องการที่จะสร้างการเมืองภาคประชาชนให้เกิดขึ้นในเทศบาลตำบลชัยสมอทอดเพื่อประชาชนจะได้รับรู้ในด้านบทบาทสิทธิหน้าที่ของตน และของตัวแทนในด้านการเมือง โดยจะให้การสนับสนุนในด้านต่างๆ เช่น ด้านงบประมาณ และบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญด้านการเมืองในการถ่ายทอดความรู้ รวมถึงการสร้างความสำนึกทางการเมือง การเมืองภาคประชาชนจะเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน จะทำให้การจัดทำแผนพัฒนา การจัดสรรงบประมาณของเทศบาลให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผลเกิดประโยชน์แก่ประชาชน มีความปรารถนาที่ในการเปิดพื้นที่ทางการเมืองเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองมีสิทธิเสรีภาพตามระบอบประชาธิปไตย ควรจะให้มีการเมืองภาคประชาชนในเทศบาลเพื่อทำหน้าที่ในการตรวจสอบการทำงานของตัวแทน ให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผล ประชาชนมีจิตสำนึกในความเป็นเจ้าของชุมชนก่อให้เกิดประชาสังคม รวมถึงการตรวจสอบควบคุมการนักเลือกตั้งอย่างเป็นทางการ การออกนโยบาย แผนพัฒนา เทศบัญญัติให้อยู่ในแนวทาง และทิศทางที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนส่วนใหญ่

โดยจากการสัมภาษณ์ ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว เช่น

นายพิระพงษ์ กมลเสถียร ปลัดเทศบาลตำบลชัยสมอทอด กล่าวว่า “เจตนารมณ์ในการสร้างการเมืองภาคประชาชนในเทศบาลตำบลชัยสมอทอด นั้น มีความต้องการที่จะสร้างการเมืองภาคประชาชนให้เกิดขึ้นเพื่อประชาชนจะได้รับรู้ในด้านบทบาทสิทธิหน้าที่ของตน และของตัวแทนในด้านการเมือง โดยจะให้การสนับสนุนในด้านการจัดตั้งกลุ่มต่างๆ ตลอดจนด้านการงบประมาณ จัดให้มีพื้นที่สาธารณะสำหรับการแสดงความคิดเห็นอย่างเสรีของประชาชน อันได้แก่ เสรีภาพของสื่อมวลชน เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของปัจเจกบุคคลหรือหมู่คณะ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของส่วนรวม และลักษณะถูก ผิด ดี ชั่ว ในสังคมการเมือง รวมถึงการ

สร้างความสำเร็จทางการเมือง (Political Awareness) ทั้งนี้โดยขึ้นอยู่กับระดับหรือฐานะทางเศรษฐกิจทางสังคมของแต่ละบุคคลตามความเหมาะสม ในการนี้จะทำหน้าที่ประสานกับคณะผู้บริหารของเทศบาลตำบลชัยสมอทอด เพื่อให้ การสนับสนุน ทั้งสถานที่ และงบประมาณ ซึ่ง น่าจะเป็นนิมิตหมายที่ดีในการสร้างการเมืองภาคประชาชนของเทศบาลตำบลชัยสมอทอด”

ด้านนายสุเทพ ดิงาม สมาชิกสภาเทศบาลตำบลชัยสมอทอด กล่าวว่า “เจตนารมณ์ในการสร้างการเมืองภาคประชาชนในเทศบาลตำบลชัยสมอทอด อยากจะให้มีการเมืองภาคประชาชนในเทศบาลเกิดขึ้นเพราะเห็นว่าจะเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน การเมืองภาคประชาชนจะทำให้การจัดทำแผนพัฒนา การจัดสรรงบประมาณของเทศบาลให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผลเกิดประโยชน์แก่ประชาชนเจ้าของงบประมาณที่ได้จากเงินภาษีของประชาชน เพราะการตัดสินใจ และการกำหนดอนาคตของท้องถิ่น ควรจะเป็นเรื่องของคนในท้องถิ่นเองเท่านั้น คือ คนในท้องถิ่นจะเข้าใจสภาพปัญหา และหาทางออกของท้องถิ่นได้ และสนใจที่จะทำให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดให้แก่ท้องถิ่น รวมถึงสามารถตรวจสอบการทำงานของนักการเมืองท้องถิ่นได้ ซึ่งจะทำให้เกิดการเมืองตระหนักในผลประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน และพวกพ้อง มีความปรารถนาที่จะให้มีการเปิดพื้นที่ทางการเมืองให้กับประชาชนให้มีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองให้มีสิทธิเสรีภาพตามระบอบประชาธิปไตย ซึ่งเป็นการกระทำที่มีเจตนาที่สร้างเสนอนำสิ่งที่ดีให้กับสังคมโดยยึดหลักการ การปกครองของประชาชน โดยประชาชน เพื่อประชาชน อยากให้มีการเมืองภาคประชาชนเกิดขึ้นเพื่อทำหน้าที่ในการตรวจสอบการทำงานของตัวแทน และรวมถึงการสร้างส่วนเชื่อมโยงให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองเพิ่มขึ้น”

และนายสิทธิศักดิ์ พุ่มพวง ประธานชุมชนดาวนิมิต กล่าวว่า “เจตนารมณ์ในการสร้างการเมืองภาคประชาชนในเทศบาลตำบลชัยสมอทอด อยากจะให้มีการเมืองภาคประชาชนในเทศบาลเพื่อทำหน้าที่ในการตรวจสอบการทำงานของตัวแทน ให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ประชาชนให้มีจิตสำนึกในความเป็นเจ้าของชุมชนก่อให้เกิดประชาสังคม เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับประชาชน ชุมชน และกลุ่มคนที่หลากหลายทำให้เกิดองค์กรที่มีคุณภาพ และพลังที่เข้มแข็งเพียงพอต่อการคานอำนาจกับกลุ่มนักการเมือง รวมถึงการตรวจสอบควบคุมการนักเลือกตั้งอย่างเป็นทางการ การออกนโยบาย แผนพัฒนา เทศบัญญัติ ให้อยู่ในแนวทาง และทิศทางที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนส่วนใหญ่ สร้างฐานสำคัญ คือ ความรักในแผ่นดินของคนในชุมชน ซึ่งจะ เป็นปัจจัยที่จะเอื้อให้เกิดการมีส่วนร่วมโดยธรรมชาติเพราะเห็นว่าเป็นผลประโยชน์ของผู้คนในชุมชน ดังนั้น การเมืองภาคประชาชนให้มีความเข้มแข็งจึงต้องเริ่มที่ชุมชนเป็นอันดับแรก”

2.2 การสนับสนุนของผู้นำท้องถิ่น

จากการสัมภาษณ์ผู้นำฝ่ายบริหารท้องถิ่น ได้แก่ นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี และปลัดเทศบาล ผู้นำฝ่ายนิติบัญญัติ คือ สมาชิกสภาเทศบาลตำบลชัยสมอทอด และตัวแทนภาคประชาชน ได้แก่ ประธานชุมชนหรือกรรมการชุมชนเขตเทศบาลตำบลชัยสมอทอด พบว่า

การสนับสนุนของผู้นำท้องถิ่น แนวทางคือ จะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาบทบาททางการเมืองเพิ่มขึ้นในด้านการกำหนดนโยบายของแต่ละชุมชน การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเมืองและการบริหาร โดยเน้นการกระจายอำนาจในการตัดสินใจและการจัดสรรทรัพยากรต่างๆ ระหว่างประชาชนให้เท่าเทียมกัน สร้างกลไกในการตรวจการทำงานของตัวแทนให้มีประสิทธิภาพด้วยการผลักดันให้เกิดการภาคประชาชนที่เข้มแข็งเข้ามาเพื่อปกป้องประโยชน์ให้กับชุมชนสังคม ซึ่งแสดงถึงวิสัยทัศน์ของผู้นำท้องถิ่นฝ่ายบริหาร ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางที่จะผลักดันให้เปิดพื้นที่ทางการเมืองภาคประชาชนในหลายแง่มุม สนับสนุนด้านงบประมาณ และบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญด้านการเมืองในการถ่ายทอดความรู้ทางการเมือง และน่าจะตรงกับปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการสร้างการเมืองภาคประชาชน ในทุกประเด็นกล่าวคือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาบทบาททางการเมืองในการกำหนดนโยบาย การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเมืองและการบริหาร โดยเน้นการกระจายอำนาจในการตัดสินใจและการจัดสรรทรัพยากรต่างๆ รวมถึงการให้สิทธิและเสรีภาพของประชาชน ในการแสดงความคิดเห็นนั้น ย่อมเป็นการผลักดันให้มีการเปิดพื้นที่ทางการเมืองภาคประชาชน ได้เป็นอย่างดี ด้านผู้นำท้องถิ่น ฝ่ายนิติบัญญัติ ยังให้ความสำคัญในเรื่องจิตสำนึกทางการเมืองเป็นสำคัญ ผลักดันให้เกิดผู้นำทางการเมืองเปลี่ยนแปลงด้านการเมืองจากเดิมที่เชื่อว่าประชาธิปไตยมีแต่การเลือกตั้งเท่านั้น ให้เป็นรูปแบบประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ด้วยการให้ประชาชนเข้ามาบทบาททางการเมืองโดยตรงและสร้างค่านิยมที่ว่าประชาธิปไตยท้องถิ่นชุมชนที่เข้มแข็งด้วยการเมืองภาคพลเมืองหรือการเมืองภาคประชาชน การเปิดโอกาสให้คนหลากหลาย กลุ่มที่แตกต่างทั้งทางความคิด ความเชื่อและปฏิบัติการ ได้มีโอกาสเคลื่อนไหวอย่างเสรี การเปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่ต้องสังกัดพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองใดๆ ด้วย

โดยจากการสัมภาษณ์ ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว เช่น

นายทวีศักดิ์ อินทรานุกูล นายกเทศมนตรีตำบลชัยสมอทอด กล่าวว่า “การสนับสนุน คือจะต้องเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้ามาบทบาททางการเมืองเพิ่มขึ้น เช่น ในด้านการกำหนดนโยบายของแต่ละชุมชนเพื่อที่จะได้บริหารจัดการปัญหาความต้องการของแต่ละชุมชนด้วยชุมชนเอง ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเมืองและการบริหาร โดยเน้นการกระจายอำนาจในการตัดสินใจและการจัดสรรทรัพยากรต่างๆ ในระหว่างประชาชนให้เท่าเทียมกัน การให้ประชาชนมี

อำนาจในการตัดสินใจและการจัดสรรทรัพยากรต่างๆ ซึ่ง จะส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ต้องให้สิทธิและเสรีภาพของประชาชน ในการแสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง นอกจากนี้เทศบาลจะให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ และบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญด้านการเมืองในการถ่ายทอดความรู้”

ด้านนางสุวรรณ ไสยনারถ สมาชิกสภาเทศบาลตำบลชัยสมอทอด กล่าวว่า “การสนับสนุนเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องผลักดันให้เกิดการเมืองภาคประชาชนเพราะเห็นว่าประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย แต่ไม่เห็นคุณค่า จึงทำให้ประชาชนเป็นเพียงเครื่องมือในการประกอบพิธีกรรมประชาธิปไตย คือ การเลือกตั้งโดยไม่ได้สนใจเนื้อหาสาระว่าบุคคลที่เข้ามาในวงการเมืองจะต้องเข้ามาเพื่อเป็นตัวแทนของคนส่วนใหญ่ ดังนั้นจะต้องสร้างกลไกในการตรวจสอบการทำงานของตัวแทนให้มีประสิทธิภาพโดยการผลักดันให้เกิดการเมืองภาคประชาชนที่เข้มแข็งเข้ามาเพื่อปกป้องประโยชน์ให้กับชุมชนสังคมต่อไป”

ด้านนายสนั่น อุดาสา ประธานกรรมการชุมชนเกาะแก้ว กล่าวว่า “การสนับสนุนจะต้องผลักดันให้เกิดผู้นำทางการเปลี่ยนแปลงด้านการเมืองจากเดิมที่เชื่อว่าประชาธิปไตยมีแต่การเลือกตั้งเท่านั้นให้เป็นรูปแบบประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ด้วยการให้ประชาชนเข้ามาบทบาททางการเมืองโดยตรงและสร้างค่านิยมที่ว่าประชาธิปไตยท้องถิ่นชุมชนที่เข้มแข็งด้วยการเมืองภาคพลเมืองหรือการเมืองภาคประชาชน”

และนายสุเทพ สาทอง ประธานกรรมการชุมชนศาลเจ้า กล่าวว่า “การสนับสนุนของผู้นำท้องถิ่นจะต้องเปิดโอกาสให้คนหลากหลายกลุ่มที่แตกต่างทั้งทางความคิด ความเชื่อ และปฏิบัติการ ได้มีโอกาสเคลื่อนไหวอย่างเสรี รวมถึงการเปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่ต้องสังกัดพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองใดๆ ด้วย เพราะอาจทำให้ผู้ติดกับผลประโยชน์ของพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองมากกว่าผลประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ได้”

ตอนที่ 3 แนวทางข้อเสนอแนะในการสร้างการเมืองภาคประชาชน

3.1 ข้อเสนอแนะที่ควรดำเนินการเกี่ยวกับการสร้างการเมืองภาคประชาชนให้ประสบความสำเร็จเป็นจริงได้

จากการสัมภาษณ์ผู้นำฝ่ายบริหารท้องถิ่น ได้แก่ นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี และปลัดเทศบาล ผู้นำฝ่ายนิติบัญญัติ คือ สมาชิกสภาเทศบาลตำบลชัยสมอทอด และตัวแทนภาคประชาชน ได้แก่ ประธานชุมชนหรือกรรมการชุมชนเขตเทศบาลตำบลชัยสมอทอด พบว่า

เทศบาลจะต้องสนับสนุนการวิพากษ์การเมืองเปิดพื้นที่ให้ประชาชนแสดงออกทางการเมืองมีการเคลื่อนไหวตั้งกลุ่มการเมืองอย่างเสรี ภาครัฐให้การสนับสนุนทั้งด้านข้อมูลข่าวสารที่เป็นจริงโดยไม่มีการปิดกั้นรัฐต้องไม่แทรกแซงการดำเนินกิจการทางการเมืองของประชาชน

โดยจากการสัมภาษณ์ ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว เช่น

นายชาติชาย แพงวงษ์ รองนายกเทศมนตรีตำบลชัยสมอทอด กล่าวว่า “ข้อเสนอแนะที่ควรดำเนินการในการสร้างการเมืองภาคประชาชนให้ประสบความสำเร็จเป็นจริงได้นั้น เทศบาลควรให้การสนับสนุนการวิพากษ์ระบบการเมือง เช่น ในด้านสถานที่ การอนุญาตการใช้เสียง เปิดกว้างรับฟังความคิดเห็นที่หลากหลาย เป็นต้น นอกจากนี้ ยังควรให้การสนับสนุนการจัดเวทีการเมือง การให้ความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองในระบบประชาธิปไตย เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจและดำเนินการสร้างการเมืองภาคประชาชนได้อย่างถูกต้อง”

ด้านนายคำรณ คงกลิ่นดีสมาชิกสภาเทศบาลตำบลชัยสมอทอด กล่าวว่า “ข้อเสนอแนะที่ควรดำเนินการในการสร้างการเมืองภาคประชาชนให้ประสบความสำเร็จเป็นจริงได้ โดยมีข้อเสนอแนะว่า ประชาชนควรมีการเคลื่อนไหวด้านการเมืองได้โดยเสรีในขอบเขตของกฎหมายที่ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องจากสื่อต่างๆ นอกจากนี้ยังควรมีการอบรมสัมมนาทางการเมืองอย่างสม่ำเสมอ”

ส่วนนายบรรจบ เอम्मะโน สมาชิกสภาเทศบาลตำบลชัยสมอทอด กล่าวว่า “ข้อเสนอแนะที่ควรดำเนินการในการสร้างการเมืองภาคประชาชนให้ประสบความสำเร็จเป็นจริงได้ ควรมีการสนับสนุนให้ประชาชนวิพากษ์การเมืองอย่างเป็นทางการมากขึ้น เพราะส่วนใหญ่จะพูดคุยกันเฉพาะในกลุ่ม ซึ่งจะทำให้ไม่ค่อยมีผลในการสร้างการเมืองภาคประชาชนเท่าใดนัก”

และนางสุรินทร์ บุญช่วย รองประธานชุมชนตลาดสัมพันธ์ กล่าวว่า “ข้อเสนอแนะที่ควรดำเนินการในการสร้างการเมืองภาคประชาชนให้ประสบความสำเร็จเป็นจริงได้ การสร้างการเมืองภาคประชาชนให้ประสบความสำเร็จเป็นจริงได้นั้น ภาครัฐไม่ควรจำกัดสิทธิเสรีภาพ ในการดำเนินการทางการเมือง ซึ่งควรสนับสนุนการแสดงออกของภาคประชาชน เช่น การสนับสนุนการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองโดยไม่ปิดกั้น การเปิดเวทีสาธารณะให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรี การเปิดพื้นที่ให้ภาคประชาชนจัดเสวนา ชุมนุม หรือประชุมทางการเมือง โดยไม่ปิดกั้นสิทธิเสรีภาพของประชาชน รัฐไม่ควรแทรกแซงการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของประชาชน ควรปล่อยให้ไปไปตามธรรมชาติเพียงแต่คอยเป็นพี่เลี้ยงดูแลให้อยู่ในกรอบของกฎหมาย”

3.2 แนวความคิดเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวกองการเมืองของประชาชนในเทศบาลตำบล ชัยสมอทอด

จากการสัมภาษณ์ผู้นำฝ่ายบริหารท้องถิ่น ได้แก่ นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี และปลัดเทศบาล ผู้นำฝ่ายนิติบัญญัติ คือ สมาชิกสภาเทศบาลตำบลชัยสมอทอด และตัวแทนภาคประชาชน ได้แก่ ประธานชุมชนหรือกรรมการชุมชนเขตเทศบาลตำบลชัยสมอทอด พบว่า

แนวความคิดเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวกองการเมืองของประชาชนในเทศบาลตำบลชัยสมอทอด มีความเห็นแปลกแยกกันหลายประการ เช่น ฝ่ายบริหารไม่ยอมให้เกิดการเคลื่อนไหวกองการเมืองในเขตเทศบาลตำบลชัยสมอทอด เพราะอาจจะสร้างความแตกแยกให้แก่ชุมชนได้ หรือควรพิจารณาเป็นรายกรณี ถ้าเป็นการเรียกร้องตามสิทธิเสรีภาพ ตามที่กฎหมายกำหนด ก็ควรสนับสนุน แต่ถ้าเป็นการเรียกร้องที่มีกลุ่มผลประโยชน์แอบแฝง ควรดำเนินการตามกฎหมายอย่างเฉียบขาด ถ้ามีการกระทำที่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ส่วนรวม ด้านฝ่ายนิติบัญญัติมีความเห็นว่า เป็นเรื่องที่ดีหากเกิดขึ้นได้ เพราะประชาชนจะได้ทำหน้าที่ของภาคพลเมืองไปในแนวทางที่ถูกต้องในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง และให้การเคลื่อนไหวกองการเมืองนั้นๆ ต้องอยู่ในขอบเขตของกฎระเบียบ สาเหตุที่ทำให้ประชาชนออกมาเคลื่อนไหวกองการเมือง เพื่อให้มีอำนาจในการต่อรองของประชาชนให้เป็นรูปธรรม การเคลื่อนไหวกองการเมืองของประชาชน เกิดจากความเดือดร้อนหรือการไม่ได้รับความเป็นธรรม จากนโยบายรัฐบาล หรือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และปัญหาการขาดจิตสำนึกทางการเมือง และภาวะผู้นำของข้าราชการและนักการเมือง การทำงานภาคผู้แทนไม่สนองความต้องการให้กับประชาชนส่วนใหญ่

โดยจากการสัมภาษณ์ ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว เช่น

นายทวีศักดิ์ อินทรานุกูล นายกเทศมนตรีตำบลชัยสมอทอด กล่าวว่า “แนวความคิดเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวกองการเมืองของประชาชนในเทศบาลตำบลชัยสมอทอด มีแนวความคิดว่าไม่ยอมให้เกิดการเคลื่อนไหวกองการเมืองในเขตเทศบาลตำบลชัยสมอทอด เพราะอาจจะสร้างความแตกแยกให้แก่ชุมชนได้ เพราะประชาชนจะถูกแบ่งออกเป็นสองฝ่าย คือ ฝ่ายที่เห็นด้วยกับฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยกับการเคลื่อนไหวกองการเมือง เนื่องจากระบบการปกครองของไทยในส่วนของท้องถิ่นเทศบาลนั้น ออกแบบมาให้ประชาชนเลือกตัวแทนให้ไปทำหน้าที่บริหารองค์กร โดยมีระเบียบกฎหมายกำกับอยู่แล้ว ซึ่งควรปล่อยให้ทำหน้าที่ของตัวแทนที่ประชาชนได้ตัดสินใจเลือกเข้าไปแล้ว”

ส่วนนายชาติชาย แพงวงษ์ รองนายกเทศมนตรีตำบลชัยสมอทอด กล่าวว่า “แนวความคิดเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวกองการเมืองของประชาชนในเทศบาลตำบลชัยสมอทอด

ควรพิจารณาเป็นรายกรณี ถ้าเป็นการเรียกร้องตามสิทธิเสรีภาพ ตามที่กฎหมายกำหนด ก็ควรสนับสนุน แต่ถ้าเป็นการเรียกร้องที่มีกลุ่มผลประโยชน์แอบแฝง ควรดำเนินการตามกฎหมายอย่างเฉียบขาด หรืออย่างน้อยก็ไม่ควรให้การสนับสนุน หรือแม้จะเกิดจากความเดือดร้อนจริงก็ตามแต่ ถ้าการดำเนินการ มีการกระทำที่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ส่วนรวม เช่น ปิดถนน พดกกรรมเช่นนี้ไม่ควรสนับสนุน เพราะจะเป็นการสนับสนุนให้กฎหมายอยู่เหนือกฎหมาย”

ค่านายวรพงษ์ กอสูงเนิน สมาชิกสภาเทศบาลตำบลชัยสมอทอด กล่าวว่า “แนวความคิดเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวกองการเมืองของประชาชนในเทศบาลตำบลชัยสมอทอด เป็นเรื่องที่ดีหากเกิดขึ้นได้ เพราะประชาชนจะได้ทำหน้าที่ของภาคพลเมืองไปในแนวทางที่ถูกต้อง ในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง ต้องมีการพิจารณาเหตุการณ์ต่างๆ ให้ถ่วงถักกับเรื่องที่เกิดขึ้น ด้วยเหตุด้วยผล ถึงที่มาที่ไปของต้นเรื่องและให้ผู้ที่มิหน้าที่เกี่ยวข้องได้ให้ความรู้ความเข้าใจ ข้อเสนอแนะที่ถูกต้อง และให้การเคลื่อนไหวนั้นๆ ต้องอยู่ในขอบเขตของระเบียบ กฎหมาย เพราะการเคลื่อนไหวกองการเมืองของประชาชน เป็นเรื่องปกติในระบอบประชาธิปไตย การที่ประชาชนไม่สามารถพึ่งองค์การภาครัฐ รัฐบาล ฝ่ายค้าน รัฐสภา หรือองค์กรต่างๆ ได้ จึงต้องออกมาเคลื่อนไหว”

และนางจรรณู แก้วบุญมา กรรมการชุมชนคลองยาว กล่าวว่า “แนวความคิดเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวกองการเมืองของประชาชนในเทศบาลตำบลชัยสมอทอด คือ การที่องค์กรภาคตัวแทนไม่สามารถควบคุมการทุจริตคอร์ปชั่นของนักการเมือง หรือการทำงานภาคผู้แทนไม่สนองความต้องการให้กับประชาชนส่วนใหญ่โดยมุ่งแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเองและพวกพ้องนั้น อาจเป็นสาเหตุที่ทำให้ประชาชนออกมาเคลื่อนไหวกองการเมือง เพื่อให้อำนาจในการต่อรองของประชาชนให้เป็นรูปธรรม จึงทำให้ประชาชนออกมาเคลื่อนไหวนอกสภา ดังนั้นการเคลื่อนไหวกองการเมืองของประชาชน เกิดจากความเดือดร้อนหรือการไม่ได้รับความเป็นธรรมจากนโยบายรัฐบาล หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จากความไม่เข้าใจขององค์กรภาครัฐต่อความเดือดร้อน และปัญหาจิตสำนึกทางการเมือง และภาวะผู้นำของข้าราชการและนักการเมือง รวมถึงการที่องค์กรภาคตัวแทนไม่สามารถควบคุมการทุจริตคอร์ปชั่นของนักการเมือง หรือการทำงานภาคผู้แทนไม่สนองความต้องการให้กับประชาชนส่วนใหญ่โดยมุ่งแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเองและพวกพ้องนั้น อาจเป็นสาเหตุที่ทำให้ประชาชนออกมาเคลื่อนไหวกองการเมือง เพื่อให้อำนาจในการต่อรองของประชาชนให้เป็นรูปธรรม จึงทำให้ประชาชนออกมาเคลื่อนไหวนอกสภา ดังนั้นประชาชนจึงต้องมาเคลื่อนไหว ซึ่งรัฐไม่ควรใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา”

3.3 แนวทางการบทบาทอำนาจของภาครัฐ เพื่อให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทางเลือกให้กับตนเอง

จากการสัมภาษณ์ผู้นำฝ่ายบริหารท้องถิ่น ได้แก่ นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี และปลัดเทศบาล ผู้นำฝ่ายนิติบัญญัติ คือ สมาชิกสภาเทศบาลตำบลชัยสมอทอด และตัวแทนภาคประชาชน ได้แก่ ประธานชุมชนหรือกรรมการชุมชนเขตเทศบาลตำบลชัยสมอทอด พบว่า

แนวทางการบทบาทอำนาจของภาครัฐ เพื่อให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทางเลือกให้กับตนเอง จะต้องมีการกระจายอำนาจให้กับประชาชน ภาครัฐทำหน้าที่เพียงผู้กำกับดูแลเท่านั้น โดยการกระจายอำนาจมาสู่ท้องถิ่นปกครองส่วนท้องถิ่น และชุมชน ให้ประชาชนผู้เป็นเจ้าของทรัพยากรได้มีสิทธิและอำนาจอย่างชอบธรรมในการกำหนดนโยบายในท้องถิ่นของตน เพิ่มโอกาสและช่องทางให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารองค์กรภาครัฐอย่างจริงจัง สนับสนุนทางด้านวิชาการ/ประสบการณ์ให้กับประชาชน และปลูกจิตสำนึกแก่ประชาชนว่าการกำหนดทางเลือกผลประโยชน์ของตนเองเป็นหน้าที่ของตนเอง โดยรัฐควรจัดสรรงบประมาณแผ่นดิน ลงสู่ท้องถิ่นให้มากขึ้น ให้อำนาจองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และชุมชน ในการปกป้องรักษาและคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติด้วยชุมชนเอง ประชาชนในชุมชนนั้นๆ ต้องเข้ามามีบริหารจัดการปกครองท้องถิ่นด้วยตัวเอง เนื่องจากประชาชนในท้องถิ่นน่าจะมีศักยภาพและภูมิปัญญาความสามารถที่จะทำได้ การตัดสินใจ และการกำหนดอนาคตของท้องถิ่น จะเป็นเรื่องของคนในท้องถิ่นเองเท่านั้น เจ้าหน้าที่รัฐไม่ควรเห็นการเรียกร้องสิทธิของกลุ่มประชาชนต่างๆ เป็นเรื่องผิดกฎหมายหรืออยู่นอกระบบ ควรกระตุ้นจิตสำนึกของประชาชนในเรื่องผลประโยชน์ส่วนรวม และไม่ควรวางเฉยในเรื่องที่ตนเองไม่เดือดร้อนโดยตรง

โดยจากการสัมภาษณ์ ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว เช่น

นายพีระพงษ์ กมลเสถียร ปลัดเทศบาลตำบลชัยสมอทอด กล่าวว่า “แนวทางการบทบาทอำนาจของภาครัฐ เพื่อให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทางเลือกให้กับตนเอง คือจะต้องมีการกระจายอำนาจให้กับประชาชนภาครัฐทำหน้าที่เพียงผู้กำกับดูแลเท่านั้น เพราะโครงสร้างและระบบเก่าที่รวมศูนย์อำนาจอยู่ที่ศูนย์กลาง และจากบนมาสู่ข้างล่าง รัฐบาลรวบอำนาจไว้มากเกินไป ควรที่กระจายอำนาจมาสู่ท้องถิ่นปกครองส่วนท้องถิ่น และชุมชน ควรให้ให้ชุมชนผู้เป็นเจ้าของ ได้มีสิทธิและอำนาจอย่างชอบธรรมในการกำหนดนโยบายในท้องถิ่นของตน และอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีมากขึ้นกว่าที่มีอยู่ในปัจจุบัน”

ด้านนายนิติ รุ่งเจริญกิจ สมาชิกสภาเทศบาลตำบลชัยสมอทอด กล่าวว่า “แนวทางการบทบาทอำนาจของภาครัฐ เพื่อให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทางเลือกให้กับตนเอง คือ จะต้องเพิ่มโอกาสและช่องทางให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารองค์กรภาครัฐอย่างจริงจัง สนับสนุนทางด้านวิชาการ/ประสบการณ์ให้กับประชาชน และปลูกจิตสำนึกแก่

ประชาชนว่าการกำหนดทางเลือกผลประโยชน์ของตนเองเป็นหน้าที่ของตนเอง โดยรัฐควรจัดสรรงบประมาณแผ่นดิน ให้สู่ท้องถิ่นให้มากขึ้น และปกป้องรักษางบประมาณของท้องถิ่น ไม่ควรสร้างอำนาจรวมศูนย์ที่ส่วนกลางมากเกินไป ควรให้อำนาจองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และชุมชน ในการปกป้องรักษาและคุ้มครองทรัพยากร ธรรมชาติของท้องถิ่น การอนุญาตสัมปทานต่างๆ รัฐบาลไม่ควรใช้อำนาจในการอนุมัติ ควรให้เป็นอำนาจของท้องถิ่น ทั้งนี้เนื่องจากผู้นำท้องถิ่น เป็นตัวแทนที่มาจาก การเลือกตั้งของประชาชนจึงต้องการที่จะบริการสนับสนุนความต้องการของประชาชนให้มากที่สุดนั่นเอง”

ค่านายประสิทธิ์ พงษ์ประยูร ประธานชุมชนบึงสามพัน กล่าวว่า “แนวทางการบทบาทอำนาจของภาครัฐ เพื่อให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทางเลือกให้กับตนเอง นั้นซึ่งการแก้ที่ความคิดของประชาชนเป็นเรื่องที่ยาก เพราะฝังรากลึกมานานจากอิทธิพลของวัฒนธรรมเชิงอำนาจอุปถัมภ์ของระบบศักดินาโบราณ แต่ในความเป็นจริงประชาชนในชุมชนนั้นๆ ควรที่จะบริหารจัดการปกครองท้องถิ่นด้วยตัวเอง และประชาชนน่าจะมีศักยภาพและภูมิปัญญาความสามารถที่จะทำได้ โดยข้าราชการหรือนักการเมือง ควรจะเป็นเพียงผู้เข้ามาเสริม สนับสนุน และเป็นทีปรึกษา ส่วนการตัดสินใจ และการกำหนดอนาคตของท้องถิ่น จะเป็นเรื่องของคนในท้องถิ่นเองเท่านั้น เพราะไม่มีใครที่จะเข้าใจสภาพปัญหา และหาทางออกของท้องถิ่นได้ดีกว่าคนในท้องถิ่นเอง และไม่มีใครที่จะทำเพื่อผลประโยชน์สูงสุดให้แก่ท้องถิ่นเท่ากับคนในท้องถิ่นเอง เพราะคนท้องถิ่นเป็นเจ้าของท้องถิ่น ย่อมรักและหวงแหน และชุมชนของตนเอง”

และนายสมศักดิ์ สิงห์กุล กรรมการชุมชนชัยสมอทอดเหนือ กล่าวว่า “แนวทางการบทบาทอำนาจของภาครัฐ เพื่อให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทางเลือกให้กับตนเอง คือ เจ้าหน้าที่รัฐไม่ควรเห็นการเรียกร้องสิทธิของประชาชนกลุ่มต่างๆ เป็นเรื่องผิดกฎหมายหรืออยู่นอกระบบ ควรกระตุ้นจิตสำนึกของประชาชนในเรื่องผลประโยชน์ส่วนรวม และไม่ควรวางเฉยในเรื่องที่ตนเองไม่เคียดร้อน โดยตรง โดย ภาครัฐจะต้องมีความจริงจังในการกระจายอำนาจให้กับประชาชน ให้เกียรติและศักดิ์ศรีประชาชนเปิดโอกาสให้ประชาชนคิดเองทำเองโดยเห็นคุณค่าของความเป็นตัวคนวิถีชีวิต ธรรมชาติของมนุษย์ ซึ่งเป็นเจ้าของทรัพยากรในพื้นที่ จะต้องมียุทธศาสตร์ที่จะบริหารจัดการด้วยคนของชุมชนนั้น ภาครัฐคอยให้คำแนะนำและช่วยเหลือเป็นบางครั้ง”

3.4 แนวทางที่จะทำให้การสร้างการเมืองภาคประชาชนของเทศบาลตำบลชัยสมอทอด ประสบผลสำเร็จ

จากการสัมภาษณ์ผู้นำฝ่ายบริหารท้องถิ่น ได้แก่ นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี และปลัดเทศบาล ผู้นำฝ่ายนิติบัญญัติ คือ สมาชิกสภาเทศบาลตำบลชัยสมอทอด

และตัวแทนภาคประชาชน ได้แก่ ประธานชุมชนหรือกรรมการชุมชนเทศบาลตำบลชัยสมอทอด พบว่า

แนวทางที่จะทำให้การสร้างการเมืองภาคประชาชนของเทศบาลตำบลชัยสมอทอด ประสบผลสำเร็จ จะต้องเกิดจากการที่กลุ่มประชาชนรวมตัวกันก่อตั้งขึ้นเองโดยธรรมชาติมิได้ จัดตั้งโดยหน่วยงานของรัฐ มีวัตถุประสงค์ในการทำกิจกรรมที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ให้กับสังคม ชุมชน และส่วนรวม มิใช่เกิดขึ้นโดยการชักจูงโดยกลุ่มผู้แสวงหาประโยชน์ การพัฒนากฎหมาย กำหนดอำนาจการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม ควบคุมบทบาทและอำนาจของ ส่วนกลางและส่วนภูมิภาคให้มีอำนาจน้อยลง และปลูกจิตสำนึกทางการเมืองรวมถึงเสริมสร้าง ความรู้ทางการเมืองที่ถูกต้องให้แก่ประชาชน จะต้องปลูกฝังแนวความคิดอุดมการณ์ในความเป็น เจ้าชุมชนให้เกิดความเข้มแข็ง ในการรวมตัวของการเมืองภาคประชาชน ควรอยู่ในกรอบของ กฎหมาย หลีกเลี่ยงการละเมิดสิทธิของผู้อื่น และไม่ควรรื้อความรุนแรง สร้างหลักสูตรการเมืองภาค ประชาชนปลูกจิตสำนึกความเป็นประชาธิปไตยทุกภาคส่วนของชุมชนบ้าน โรงเรียน สถานที่ ทำงาน ให้มีการฝึกอบรมคุณธรรม จริยธรรม ศาสนธรรมให้กับผู้ที่ทำหน้าที่ทางการเมือง และ ปลูกฝังอุดมการณ์ประชาธิปไตยให้นักการเมืองให้เห็นแก่ประโยชน์ของประเทศชาติมากกว่า ประโยชน์ของตนเอง และตอบสนองความต้องการพื้นฐานของประชาชนที่ค่อยโอกาสมากที่สุด จะต้องสร้างจิตสำนึกในการเป็นเจ้าของชุมชนประชาคมร่วมกันเสริมสร้างให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจอย่างถูกต้องเกี่ยวกับหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตยระบบใหม่ เพื่อให้ ประชาชนมีศรัทธาและตระหนักในคุณค่าของการเมืองภาคประชาชน มีส่วนช่วยแก้ไขปัญหาของ เทศบาลได้อย่างแท้จริง ปลูกจิตสำนึกประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเกี่ยวกับการเลือกตั้งเกี่ยวกับการ เลือกตั้งที่ถูกต้อง สร้างจิตสำนึกให้ประชาชนช่วยตรวจตราและสอดส่องการทุจริตเลือกตั้งหรือ ด้านงบประมาณในการจัดซื้อจัดจ้างของเทศบาล และจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ทางการเมือง ทุกรูปแบบ

โดยจากการสัมภาษณ์ ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว เช่น

นายพิระพงษ์ กมลเสถียร ปลัดเทศบาลตำบลชัยสมอทอด กล่าวว่า “แนวทางที่จะ ทำให้การสร้างการเมืองภาคประชาชนของเทศบาลตำบลชัยสมอทอดประสบผลสำเร็จ คือ จะต้อง เกิดจากการที่กลุ่มประชาชนรวมตัวกันก่อตั้งขึ้นเองโดยธรรมชาติมิได้จัดตั้งโดยหน่วยงานของรัฐ หรือกลุ่มผลประโยชน์ ในฐานะฝ่ายบริหารเห็นว่าหากประชาชนจะมีการรวมกลุ่มก่อตัวในรูปของ การเมืองภาคประชาชนก็จะไม่ปิดกั้นหรือขัดขวางขอเพียงให้การดำเนินการอยู่ภายใต้กรอบ ขอบเขตของกฎหมาย มีวัตถุประสงค์ในการทำกิจกรรมที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ให้กับสังคม ชุมชน และส่วนรวม มิใช่เกิดขึ้นโดยการชักจูงโดยกลุ่มผู้แสวงหาประโยชน์นำมาอ้างในการกระทำใน

นามของภาคประชาชน หากเป็นการก่อตัวของประชาชนด้วยความเจตนาบริสุทธิ์มุ่งที่จะพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็ง ในหลักการที่ยึดประโยชน์ของสังคมประชาชนส่วนใหญ่ทางฝ่ายบริหารยินดีให้การสนับสนุนในด้านการกำหนดนโยบาย วางแผนพัฒนาร่วมกันของทุกภาคส่วน สนับสนุนด้านงบประมาณ ตลอดจนส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนได้รับการศึกษาเรียนรู้ในหลักการที่ถูกต้องของการเมืองภาคประชาชน ซึ่งควรให้ประชาชน ชุมชน และภาคประชาสังคมในการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการท้องถิ่นร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีการพัฒนากฎหมายกำหนดอำนาจการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม ควบคู่บทบาทและอำนาจของส่วนกลางและส่วนภูมิภาคให้มีอำนาจน้อยลง และปลุกจิตสำนึกทางการเมืองรวมถึงเสริมสร้างความรู้ทางการเมืองที่ถูกต้องให้แก่ประชาชน และจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ทางการเมืองทุกรูปแบบ เช่น เสียงตามสายของเทศบาล วิทยุชุมชน และสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ”

นายประกรณ์ ชูสงค์ สมาชิกสภาเทศบาลตำบลชัยสมอทอด กล่าวว่า “แนวทางที่จะทำให้การสร้างการเมืองภาคประชาชนของเทศบาลตำบลชัยสมอทอดประสบผลสำเร็จ คือ ต้องให้ประชาชน องค์กรทุกภาคส่วนเห็นคุณค่าความสำคัญของการเมืองภาคประชาชน เนื่องจากว่า การเมืองภาคประชาชนนั้นมีประโยชน์อย่างยิ่งเพราะที่ผ่านมามากการดำเนินการของฝ่ายการเมืองไม่มีประสิทธิภาพจะต้องให้ประชาชนซึ่งเป็นเจ้าของอำนาจซึ่งได้มอบหมายให้ตัวแทนไปทำหน้าที่ จะต้องตระหนักถึงประโยชน์ของประชาชนให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด แก้ไขปัญหาได้ตรงจุดยอมรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ไม่มีการปิดบังข้อเท็จจริง ในการที่จะสร้างการเมืองภาคประชาชนให้เกิดขึ้นอย่างเป็นทางการนั้นไมใช่นั้นไม่ใช่เรื่องง่ายเพราะประชาชนยังไม่มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในหลักการรูปแบบวิธีการของการเมืองภาคประชาชนจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปลูกฝังแนวความคิดอุดมการณ์ในความเป็นเจ้าของชุมชนให้เกิดความเข้มแข็ง ในการรวมตัวของการเมืองภาคประชาชน เพื่อไปเรียกร้องควรอยู่ในกรอบของกฎหมาย หลีกเลี่ยงการละเมิดสิทธิของผู้อื่น และไม่ควรรื้อความรุนแรง ใช้เวลาไม่มากนัก โดยมีเหตุผล วัตถุประสงค์ในการรวมตัวที่ชัดเจน สร้างสิ่งจูงใจในการรักษาผลประโยชน์ของตนให้ประชาชนเล็งเห็นความสำคัญของการรวมตัวกันให้เป็นกลุ่มให้เกิดขึ้นพัฒนาการให้เกิดความเข้าใจในความเป็นเจ้าของชุมชนและให้เกิดความเข้มแข็ง ซึ่งก่อให้เกิดความรักความหวงแหนในทรัพยากรของตน สังคม ชุมชนต่อไป”

ส่วนนายประวัตติ สงวนเพชรจินดา ประธานสภาเทศบาลตำบลชัยสมอทอด กล่าวว่า “แนวทางที่จะทำให้การสร้างการเมืองภาคประชาชนของเทศบาลตำบลชัยสมอทอดประสบผลสำเร็จ จะต้องให้ประชาชนในเทศบาลมีความตื่นตัวต้องการมีส่วนร่วมทางการเมืองสร้างหลักสูตรการเมืองภาคประชาชนปลุกจิตสำนึกความเป็นประชาธิปไตยทุกภาคส่วนของชุมชนบ้าน โรงเรียน สถานที่ทำงาน ในด้านนักการเมืองให้มีการฝึกอบรมคุณธรรม จริยธรรม ศาสนธรรม

ให้กับผู้ที่ทำหน้าที่ทางการเมือง และปลูกฝังอุดมการณ์ประชาธิปไตยให้นักการเมืองให้เห็นแก่ประโยชน์ของประเทศชาติมากกว่าประโยชน์ของตนเอง และตอบสนองความต้องการพื้นฐานของประชาชนที่ด้อยโอกาสมากที่สุด รวมถึงการปลูกฝังระบบประชาธิปไตย ในระบบการศึกษาของชาติ โดยเน้นทั้ง 3 ด้าน ทั้งการศึกษาภาคบังคับ การศึกษานอกโรงเรียนและการศึกษาต่อเนื่อง โดยเน้นในภาคปฏิบัติพร้อมๆ กับการปลูกฝังด้านทฤษฎี ตัวอย่างการให้การศึกษภาคปฏิบัติในโรงเรียนภาคบังคับ เช่น เปิดโอกาสให้เด็กบริหารตนเองในบางเรื่องให้อำนาจเด็กในการจัดการกิจกรรมบางอย่างของโรงเรียน การเรียนในชั้นเรียนและระบบบริหารโรงเรียนครูอาจารย์ต้องส่งเสริมให้เด็กมีส่วนร่วมรับรู้ถึงความเป็นประชาธิปไตย อาจเรียกได้ว่าเป็นหลักสูตร “ประชาชนศึกษา” มีการอบรมความรู้เรื่องประชาธิปไตยอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นการให้การศึกษาในเชิงปฏิบัติจริงมากกว่าการให้ความรู้ทางทฤษฎี ทั้งนี้ต้องปลูกจิตสำนึกทางการเมืองเป็นหลัก ประกอบด้วย คุณธรรม จริยธรรมและการศึกษาเป็นหลัก”

ด้านนายชาญ พลเสนา ประธานชุมชนเกาะแก้วสามัคคี กล่าวว่า “แนวทางที่จะทำการสร้างการเมืองภาคประชาชนของเทศบาลตำบลชัยสมอทอดประสบความสำเร็จ จะต้องสร้างจิตสำนึกในการเป็นเจ้าของชุมชนประชาคมร่วมกันเสริมสร้างให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตยระบบใหม่ เพื่อให้ประชาชนมีศรัทธาและตระหนักในคุณค่าของการเมืองภาคประชาชน มีส่วนช่วยแก้ไขปัญหามหาของเทศบาลได้อย่างแท้จริง ปลูกจิตสำนึกประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ที่ถูกต้องทำให้ตระหนักว่าการซื้อเสียงทำให้เทศบาลเสียหาย ปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนไปใช้สิทธิโดยไม่หวังผลตอบแทน สร้างจิตสำนึกให้ประชาชนช่วยตรวจตราและสอดส่องการทุจริตเลือกตั้งหรือด้านงบประมาณในการจัดซื้อจัดจ้าง รวมถึงให้กระทรวงศึกษาธิการจัดให้มีการเรียนการสอนเกี่ยวกับพัฒนาการเมืองภาคประชาชน จัดทำหลักสูตร เพื่อนำมาใช้ในการฝึกอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการด้านการเมืองในเทศบาลให้มากขึ้น ซึ่งจะช่วยสถาปนาให้เกิดพัฒนาการเมืองภาคประชาชนได้อย่างยั่งยืน กระตุ้นเร่งเร้าให้ประชาชนเข้ากิจกรรมทางการเมืองตลอดจนส่งเสริมการใช้วิถีประชาธิปไตยในชีวิตประจำวันทั้งในครอบครัวสถานศึกษา สถานที่ทำงาน ชุมชน และสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อสร้าง การเมืองที่รับผิดชอบตรวจสอบได้และสังคมที่เข้มแข็ง”

ส่วนนายสิทธิศักดิ์ พุ่มพวง ประธานชุมชนดอานิมิตกล่าวว่า “แนวทางที่จะทำการสร้างการเมืองภาคประชาชนของเทศบาลตำบลชัยสมอทอดประสบความสำเร็จ นั้นคุณแล้วจะยากเต็มที เนื่องจากว่าประชาชนยังไม่ให้ความร่วมมือหรือไม่เห็นความสำคัญกับการเมืองภาคประชาชน และประชาชนไม่รู้เรื่องของการเมืองภาคประชาชนว่ามีความสำคัญหรือมีผลกระทบ

อย่างไรต่อตนเองจึงไม่ให้ความสนใจในเรื่องการเมืองภาคประชาชน จะต้องสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อสร้างการเมืองที่รับผิดชอบ ตรวจสอบได้และสังคมที่เข้มแข็ง เทศบาลควรเป็นหลักในการสร้างการมีส่วนร่วม พัฒนาบทบาทเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนด้านกฎหมายเป็นตัวเชื่อมประสานเครือข่าย สภาองค์กรชุมชน ให้เกิดเวทีการพูดคุย และมีบทบาทในการหนุนเสริมและช่วยเหลือด้านข้อมูล สำหรับกลไกระดับจังหวัดเสนอให้มีการเชื่อมโยงกลไกระหว่างท้องถิ่นกับยุทธศาสตร์ระดับจังหวัด หรือเกิดโครงสร้างระดับจังหวัด เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อกระตุ้นให้มีผลตามตามที่ประชาชนต้องการ ควรสนับสนุนสิ่งที่ชุมชนทำดีแล้ว หรือมีอยู่แล้ว ต้องดำเนินการต่อ เพื่อพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชน โดยเทศบาลให้การสนับสนุน รวมถึงการสนับสนุนกลุ่มองค์กร เช่น กลุ่มเยาวชน กลุ่มเกษตร กลุ่มแม่บ้าน เป็นต้น”

และนายประสิทธิ์ พงษ์ประยูร ประธานชุมชนบึงสามพัน กล่าวว่า “แนวทางที่จะทำให้การสร้างการเมืองภาคประชาชนของเทศบาลตำบลซำหม้อทอดประสบผลสำเร็จ ควรมีการปรับวิธีคิดแนวการทำงาน ทบทวนบทบาทของราชการ ที่มีจะยึดติดกับตัวกฎหมายซึ่งตีความกว้าง ควรมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรงโดยไม่ต้องผ่านตัวแทนหรือสมาชิกสภาเทศบาล สามารถเสนอเรื่องต่างๆด้วยตนเอง เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง เช่นการเข้าไปตรวจสอบการดำเนินการภาครัฐ เข้าร่วมรับการประชุมสภาเทศบาล ร่วมจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล ร่วมประชาคม รวมถึงการประสานงานระหว่างกลุ่มต่างๆ และการจัดเวทีสาธารณะต่างๆ ให้กว้างขวางและหลากหลายเพื่อรับฟังข้อคิดเห็นของประชาชน”

จากแนวคิดต่างๆ ของผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง สามกลุ่มอาจสรุปได้ ดังตารางที่ 4.1 - 4.4

ตารางที่ 4.4 แสดงกระบวนการสร้างการเมืองภาคประชาชนในเรื่องขั้นตอนการสร้างการเมืองภาคประชาชน (จำแนกตามกลุ่มตัวอย่างวิจัย)

ขั้นตอนการสร้างการเมืองภาคประชาชน	ผู้นำท้องถิ่นฝ่ายบริหาร	ผู้นำท้องถิ่นฝ่ายนิติบัญญัติ	ผู้นำท้องถิ่นภาคประชาชน
1. การให้ความรู้ทางการเมือง	ให้ประชาชนได้รับความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับสิทธิทางการเมืองตามแนวทางประชาธิปไตย	การให้ความรู้ทางการเมืองที่ถูกต้องเป็นสิ่งจำเป็นจะทำให้ประชาชนสามารถดำเนินกิจกรรมทางการเมืองได้เป็นการพัฒนาสมาชิกของสังคมให้มีคุณภาพ	การให้ความรู้ทางการเมืองที่ถูกต้องจะทำให้ประชาชนเจ้าของอำนาจเข้ามาตรวจสอบการปฏิบัติงานของตัวแทน และเห็นคุณค่าในสิทธิและหน้าที่ของตน
2. การสร้างความสำนึกทางการเมือง	การร่างหรือพัฒนากฎหมายกำหนดอำนาจการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม	มีการวางแผนตามขั้นตอน การจัดงบประมาณ การปลูกจิตสำนึกและความเป็นเจ้าของชุมชน	จะต้องให้ประชาชนเข้าร่วมในกิจกรรมนั้นอย่างเป็นรูปธรรม และสร้างจิตสำนึกให้กับประชาชนในฐานะเจ้าของทรัพยากรในท้องถิ่น

ตารางที่ 4.5 แสดงกระบวนการสร้างการเมืองภาคประชาชนในเรื่องวิธีการสร้างการเมืองภาคประชาชน (จำแนกตามกลุ่มตัวอย่างวิจัย)

วิธีการสร้างการเมืองภาคประชาชน	ผู้นำท้องถิ่นฝ่ายบริหาร	ผู้นำท้องถิ่นฝ่ายนิติบัญญัติ	ผู้นำท้องถิ่นภาคประชาชน
1. วิธีการในการสร้างการเมืองภาคประชาชน	ให้มีหน่วยงานที่มีความรู้ความชำนาญฝึกอบรมประชาชนเพื่อให้ได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทางด้านการเมือง ที่ถูกต้อง	ให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนในเรื่องสิทธิ หน้าที่ ของตนเองในด้านการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย	เปิดกว้างให้องค์กรภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาด้านต่างๆ ในท้องถิ่นและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานของเทศบาลให้ประชาชนรับทราบอย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

วิธีการสร้างการเมืองภาค ประชาชน	ผู้นำท้องถิ่น ฝ่ายบริหาร	ผู้นำท้องถิ่น ฝ่ายนิติบัญญัติ	ผู้นำท้องถิ่น ภาคประชาชน
2. การมีส่วนร่วมทางการเมืองทางตรง	ควรมีกระบวนการ กล่อมเกลாதาง การเมือง	ควรเชื่อมโยงกับ ทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยม ที่มีอยู่เดิม	ควรมีกระบวนการกล่อม เกลათางการเมือง

ตารางที่ 4.6 แสดงปัจจัยสำคัญที่เอื้ออำนวยต่อการสร้างการเมืองภาคประชาชน (จำแนกตามกลุ่มตัวอย่างวิจัย)

ปัจจัยสำคัญที่เอื้ออำนวย ต่อการสร้างการเมืองภาค ประชาชน	ผู้นำท้องถิ่น ฝ่ายบริหาร	ผู้นำท้องถิ่น ฝ่ายนิติบัญญัติ	ผู้นำท้องถิ่น ภาคประชาชน
1. เจตนาของผู้นำ ท้องถิ่นเทศบาลตำบล สมอทอด	ให้การสนับสนุนการ จัดตั้งกลุ่มต่างๆ งบประมาณ และการ สร้างความสำนึกทาง การเมือง	สร้างส่วนเชื่อมโยงให้ ประชาชนเข้ามามีส่วน ร่วมทางการเมือง	การมีจิตสำนึก ประชา สังคม และการสร้าง ความเข้มแข็งของชุมชน
2. การสนับสนุนของผู้นำ ท้องถิ่น	เปิดโอกาสให้ ประชาชนเข้ามา บทบาททางการเมือง เพิ่มขึ้นให้การ สนับสนุน ด้าน งบประมาณ บุคลากร	สร้างกลไกในการ ตรวจสอบการทำงาน ของตัวแทนให้มี ประสิทธิภาพ	ผลักดันให้เกิดผู้นำการ เปลี่ยนแปลงเพื่อให้เป็น ประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ ประชาชนเข้ามามี บทบาททางการเมือง ทางตรง

ตารางที่ 4.7 แสดงแนวทางข้อเสนอแนะในการสร้างการเมืองภาคประชาชน (จำแนกตามกลุ่มตัวอย่างวิจัย)

แนวทางข้อเสนอแนะในการสร้างการเมืองภาคประชาชน	ผู้นำท้องถิ่นฝ่ายบริหาร	ผู้นำท้องถิ่นฝ่ายนิติบัญญัติ	ผู้นำท้องถิ่นภาคประชาชน
1. ข้อเสนอแนะที่ควรดำเนินการเกี่ยวกับการสร้างการเมืองภาคประชาชนให้ประสบความสำเร็จเป็นจริงได้	เทศบาลให้การสนับสนุนการวิพากษ์ระบบการเมืองในด้านสถานที่และปัจจัยที่สำคัญต่างๆที่จำเป็นต่อการจัดกิจกรรมทางการเมืองเปิดกว้างรับฟังความคิดเห็นของประชาชน	ควรให้ประชาชนมีการเคลื่อนไหวด้านการเมืองได้โดยเสรีได้รับข้อเท็จจริงจากข้อมูลข่าวสารในสื่อต่างๆ นอกจากนี้ยังควรมีการอบรมสัมมนาทางการเมืองอย่างสม่ำเสมอ	รัฐไม่ควรจำกัดสิทธิเสรีภาพในการดำเนินการทางการเมือง ควรสนับสนุนการแสดงออกของภาคประชาชน โดยไม่ปิดกั้นสิทธิเสรีภาพของประชาชน รัฐไม่ควรแทรกแซงการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของประชาชน ควรปล่อยให้เป็นไปตามธรรมชาติเพียงแต่คอยเป็นพี่เลี้ยงดูแลให้อยู่ในกรอบของกฎหมาย
2. แนวความคิดเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวทางการเมืองของประชาชนในเทศบาลตำบล ชับ สมอทอด	ควรพิจารณาเป็นรายกรณี ถ้าเป็นการเรียกร้องตามสิทธิเสรีภาพควรสนับสนุนแต่ถ้าเป็นการเรียกร้องที่มีกลุ่มผลประโยชน์แอบแฝงควรดำเนินการตามกฎหมายอย่างเลียบขาด	เป็นเรื่องปกติเป็นการแสดงออกด้านสิทธิเสรีภาพของประชาชนด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย	ประชาชนเกิดจากความเดือดร้อนหรือการไม่ได้รับความเป็นธรรม จากนโยบายรัฐบาล หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงออกมาเคลื่อนไหว

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

แนวทางข้อเสนอแนะในการสร้างการเมืองภาคประชาชน	ผู้นำท้องถิ่นฝ่ายบริหาร	ผู้นำท้องถิ่นฝ่ายนิติบัญญัติ	ผู้นำท้องถิ่นภาคประชาชน
3. แนวทางที่ลดบทบาทอำนาจของภาครัฐ เพื่อให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทางเลือกให้กับตนเอง	ควรที่กระจายอำนาจมาสู่ท้องถิ่น และชุมชน ให้มากที่สุด ภาครัฐทำหน้าที่เพียงผู้กำกับดูแลเท่านั้น	ควรจัดสรรงบประมาณให้สูงขึ้น เพิ่มท้องถิ่นให้มากขึ้น เพิ่มโอกาส ช่องทางให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารกิจการภาครัฐให้มากขึ้น	ข้าราชการหรือนักการเมือง ควรจะเป็นผู้เข้ามาเสริมสนับสนุน และเป็นที่ปรึกษา ส่วนการตัดสินใจและการกำหนดอนาคตของท้องถิ่นควรให้คนในท้องถิ่นเป็นผู้ตัดสินใจเอง
4. แนวทางที่จะทำให้การสร้างการเมืองภาคประชาชนของเทศบาลตำบลซับซ้อนสมอบทอด ให้ประสบผลสำเร็จ	ประชาชน ชุมชน และภาคประชาสังคมมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการท้องถิ่น มีการประชาสัมพันธ์ทางด้านการเมืองทุกรูปแบบ	ปลูกจิตสำนึกความเป็นประชาธิปไตยทุกภาคส่วน	ควรมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรง โดยไม่ต้องผ่านตัวแทนประชาชน

หมายเหตุ : ตาราง ทั้ง 4 ตาราง ข้างต้นเป็นการสรุปย่อคำสัมภาษณ์ของผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 3 กลุ่ม โดยผู้วิจัย